

Sbírka zákonů

Československé socialistické republiky

Částka 64

Vydána dne 7. prosince 1961

Cena 90 haléřů

OBSAH:

135. Zákon o pozemních komunikacích (silniční zákon)
136. Vyhláška ministerstva dopravy a spojů, kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích (silniční zákon)
137. Vyhláška ministra dopravy a spojů o změně Přílohy VII (Mezinárodní řád o přepravě soukromých vozů — RIP) k Mezinárodní úmluvě o přepravě zboží po železnicích (CIM) ze dne 25. října 1952
138. Usnesení národního shromáždění o schválení zákonného opatření předsednictva Národního shromáždění
139. Vyhláška hlavního arbitra Československé socialistické republiky o úpravě dodávek elektřiny ve velkém pro období od 1. prosince 1961 do 31. března 1962
-

135

ZÁKON

ze dne 30. listopadu 1961

o pozemních komunikacích (silniční zákon)

Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

§ 1

Úvodní ustanovení

[1] Vysoce rozvinutý hospodářský, politický a kulturní život v našem státě vyžaduje, aby pozemní komunikace splňovaly požadavky bezpečné, rychlé, plynulé a hospodárné dopravy, podporovaly rozvoj a plnění úkolů v průmyslu a zemědělství, napomáhaly rozvoji motorismu a technickému vývoji dopravních prostředků, přispívaly k rozšiřování cestovního ruchu a odpovídaly požadavkům obrany státu. Proto se pozemní komunikace postupně podle plánu zlepšují a budují podle zásad nejpokrokovější techniky a technologie a zajišťuje se jejich účelná a hospodárná správa.

[2] Pozemní komunikace se rozdělují podle dopravního významu, určení a technického vybavení na dálnice, silnice, místní komunikace a účelové komunikace. Dálnice a silnice tvoří jednotnou komunikační síť.

Část první

PLÁNOVÁNÍ A SPRÁVA POZEMNÍCH KOMUNIKACÍ

§ 2

Plánování pozemních komunikací

[1] Výstavba a přestavba pozemních komunikací se provádí na základě státního plánu rozvoje národního hospodářství. Výstavbu a přestavbu silnic a místních komunikací plánují národní výbory, výstavbu dálnic plánuje ministerstvo dopravy a spojů, výstavbu a přestavbu účelových komunikací plánují organizace, jimž tyto komunikace slouží.

[2] Plány rozvoje dálnic, silnic a místních komunikací jsou podklady pro přípravu investiční výstavby a vypracování územních plánů rajónů a sídlišť.

§ 3

Správa pozemních komunikací a dozor nad nimi

[1] Správa silnic a místních komunikací a dozor nad nimi náleží národním výborům; národní vý-

bory vykonávají tyto úkoly buď přímo anebo prostřednictvím jím podřízených hospodářských nebo rozpočtových organizací (dále jen „organizace silničního hospodářství“). Ministerstvo dopravy a spojů řeší v úzké spolupráci s národními výbory základní otázky rozvoje a správy silnic a místních komunikací.

(2) Správa dálnic a dozor nad nimi náleží ministerstvu dopravy a spojů, popřípadě organizaci jemu podřízené.

(3) Správa účelových komunikací náleží organizacím, jímž tyto komunikace slouží. Slouží-li účelová komunikace několika účastníkům, nesou náklady na výstavbu a údržbu organizace, které ji nejčastěji užívají, a to zpravidla podle míry užívání; nedojde-li mezi nimi k dohodě, rozhodne místní národní výbor. Dozor nad účelovými komunikacemi vykonávají místní národní výbory, pokud nejde o účelové komunikace v uzavřených prostorech nebo objektech.

(4) Pracovníci národních výborů a organizací silničního hospodářství, kteří jsou pověřeni výkonem dozoru nad dálnicemi nebo silnicemi, popřípadě místními nebo účelovými komunikacemi, jsou povinni vést uživatele těchto komunikací k jejich ochraně a zachování pořádku na nich a oprávněni zjišťovat totožnost osob, které se dopustí jednání, jež ohrožuje komunikaci nebo provoz na ní. Při výkonu své funkce jsou opatřeni služebním odznakem (průkazem).

Část druhá

SILNICE

Oddíl I

Užívání a ochrana silnic

§ 4

Silniční síť

(1) Silnice, včetně průjezdních úseků v městech a jiných obcích, jsou komunikace zařazené do silniční sítě, jednotně budované a spravované; slouží především dopravě mezi sídlišti (obcemi). Do silniční sítě náleží též pozemní komunikace mimo území zastavěné nebo určené k souvislému zastavění, které spojují železniční stanice, letiště pro pravidelnou veřejnou dopravu a veřejné přístavy s dálnicemi a silnicemi, pokud jako účelové komunikace neslouží převážně provozu nebo správě těchto zařízení.

(2) Účelné uspořádání silniční sítě se zajišťuje výstavbou nových silnic nebo zařazením místních, popřípadě účelových komunikací do silniční sítě. Silnice, kterých není třeba k účelnému uspořádání silniční sítě, mohou být z této sítě vyřazeny a zařazeny do sítě místních komunikací nebo mezi účelové komunikace anebo zrušeny.

§ 5

Součásti silnic

Součástmi silnic jsou všechna zařízení, stavby, objekty a díla, jichž je třeba k úplnosti, zabezpečení a ochraně silnic a k zajištění bezpečného, rychlého, plynulého a hospodárného provozu na nich.

§ 6

Obecné užívání silnic

(1) Provoz na silnicích upravují zvláštní předpisy. V mezích těchto předpisů smí každý bezplatně užívat silnic obvyklým způsobem k účelům, jímž jsou určeny. Při tom se musí uživatel přizpůsobit stavebnímu stavu a povaze silnice; nesmí ji poškozovat, opotřebovávat nad obvyklou míru nebo znečišťovat ani rušit pořádek na ní.

(2) Při znečištění silnice, které způsobí nebo může způsobit závalu ve sjízdnosti, anebo při jejím opotřebením nad obvyklou míru je organizace, která závalu způsobila, povinna ji neprodleně odstranit a uvést silnici do původního stavu; nestane-li se tak, je povinna uhradit náklady spojené s odstraněním znečištění nebo s uvedením silnice do původního stavu. Nedojde-li k dohodě o náhradě nákladů, rozhodne o ní okresní národní výbor, v jehož územním obvodu došlo ke znečištění, popřípadě k opotřebením nad obvyklou míru.

(3) Obecné předpisy o náhradě škody nejsou ustanovením odstavce 2 dotčeny. O vypořádání škod způsobených vozidly ozbrojených sborů platí zvláštní úprava.

§ 7

Uzavírky a objízdky

Provoz na silnicích může být částečně nebo úplně uzavřen, popřípadě může být nařízena objížďka, vyžadují-li to nezbytné obecné zájmy, zejména zájmy bezpečnosti dopravy nebo zájmy stavby, údržby anebo ochrany silnice. O uzavírce a objížďce rozhoduje okresní, popřípadě krajský národní výbor, v dohodě s dopravním inspektorem. Uživatelé silnice nemají nároku na náhradu případných vyšších nákladů, jež jim vzniknou v důsledku uzavírky nebo objížďky, národní výbor je však povinen pečovat, aby uzavírka byla vždy omezena na pokud možno nejkratší dobu a aby objížďka byla řádně technicky zabezpečena a byla co nejvýhodnější.

§ 8

Zvláštní užívání silnic

(1) K užívání silnice nad obvyklou míru je třeba povolení okresního, popřípadě krajského národního výboru, vydaného v dohodě s dopravním inspektorem; národní výbor může udělené povolení odvolat nebo vázat jeho platnost na podmínky. Povolení není třeba pro vozidla ozbrojených sborů.

(2) Pokud zvláštní předpisy dovolují umístování jiných zařízení na silnicích nebo v silničním tělese (telekomunikační a energetická vedení apod.),

musí být způsob jejich umístění, provedení oprav a údržby, jakož i odstranění předem projednán s okresním národním výborem.

[3] Povolení ke zvláštnímu užívání silnice nezabývá uživatele povinností k náhradě podle ustanovení § 6 odst. 2 a 3.

§ 9

Odpovědnost za stav silnic

[1] Uživatelé silnice nemají nárok na náhradu škody, která jim vznikla ze stavebního stavu silnice nebo z její povahy.

[2] Organizace silničního hospodářství odpovídá však za škody vzniklé uživatelům silnice z nehody, jejíž příčinou byly závady ve sjízdnosti (např. výtluky, výmoly nebo hrboly v jinak dobrém povrchu silnice, nevhodně uložený udržovací materiál, náledí, závěje, spadlé stromy nebo kameny), ledaže prokáže, že nebylo v mezích možností tyto závady odstranit ani na ně předepsaným způsobem upozornit.

§ 10

Ochrana silnic

[1] V okolí silnic nesmí být podnikáno nic, co by silnice a provoz na nich ohrožovalo. Pro odvrácení takového ohrožení uloží okresní národní výbor v dohodě se zúčastněnými orgány nezbytná opatření; přitom může být též rozhodnuto po předchozím upozornění toho, kdo ohrožení vyvolal, že potřebná opatření budou provedena na jeho náklad.

[2] Vlastníci (uživatelé) nemovitostí v sousedství silnice musí dovolit, aby okresní národní výbor učinil na jejich pozemcích potřebná opatření k zabránění sesuvu skal a půdy, pádu kamení a stromů a k umožnění odtoku vody, vznikne-li toto nebezpečí výstavbou nebo provozem silnice anebo přírodními vlivy; vznikne-li však toto nebezpečí z jednání vlastníků (uživatelů) sousedních nemovitostí, jsou povinni učinit na dotčených pozemcích potřebná opatření vlastním nákladem.

§ 11

Silniční ochranná pásma

[1] K ochraně silnic a provozu na nich mimo území zastavěné nebo určené k souvislému zastavění slouží silniční ochranná pásma. V mezích prováděcích předpisů určí tato pásma okresní národní výbor.

[2] V silničních ochranných pásmech je zakázána nebo omezena činnost, která by mohla ohrozit silnice nebo provoz na nich; okresní národní výbor povoluje v odůvodněných případech výjimky z tohoto zákazu nebo omezení.

[3] Okresní národní výbor může naříditi vlastníku (uživateli) nemovitostí, aby v silničním ochranném pásmu byla odstraněna nebo upravena stavba anebo jiné zařízení, stromy, keře nebo jiné porosty, popřípadě aby byl upraven povrch půdy. Náhrada za odstraněné stavby a jiná zařízení se po-

skytuje, jestliže byly provedeny před určením silničního ochranného pásma; za stavby a zařízení provedené po určením silničního ochranného pásma poskytuje se náhrada jen tehdy, jestliže byly provedeny podle podmínek určených při povolení stavby nebo zařízení, leč by z těchto podmínek vyplývalo, že náhrada poskytnuta nebude. Výši náhrady určí okresní národní výbor. Ostatní stavby a zařízení je povinen jejich vlastník (uživatel) odstranit bez náhrady.

§ 12

Ochrana výstavby silnic

Ochranu plánované výstavby silnice zajišťuje okresní národní výbor stanovením stavební uzávěry v šíři silničních ochranných pásem (§ 11 odst. 1). Na takto stanovených územích se nesmějí provádět stavby a stavební práce vyžadující rozhodnutí o přípustnosti stavby podle zákona o stavebním řádu a prováděcích předpisů k němu vydaných ani terénní úpravy, které mění podstatně vzhled prostředí nebo odtokové poměry; okresní národní výbor povoluje v odůvodněných případech výjimky z tohoto zákazu.

§ 13

Silniční pomocné pozemky

Účelům správy silnic a umístování nadzemních a podzemních vedení všeho druhu slouží pruhy přilehlých pozemků, které jsou ve správě organizace silničního hospodářství (silniční pomocné pozemky). Pruhy přilehlých pozemků, které jsou ve vlastnictví (užívání) jiných organizací (osob), mohou být získávány k témuž účelu dohodou s vlastníky (uživateli) těchto pozemků, popřípadě vyvlastněním. Šířku těchto pruhů určí v mezích prováděcích předpisů okresní národní výbor.

§ 14

Silniční stromoví

Okresní národní výbory pečují, aby na silničních pomocných pozemcích byly vysazovány a pěstovány stromy a keře, zejména ovocné stromy (silniční stromoví); přitom je třeba dbát, aby nebyla ohrožena bezpečnost silničního provozu nebo neúměrně ztíženo použití těchto pozemků k účelům správy silnic, k umístování nadzemních a podzemních vedení všeho druhu ani obhospodařování sousedních zemědělských pozemků.

§ 15

Vstup na sousední pozemky

Pracovníci národních výborů a organizací silničního hospodářství mohou vstupovat na nezastavěné pozemky v okolí silnice a provádět tam nutná opatření pro účely výstavby, dozoru, postavení zásnězek a pro jiné účely související se správou silnice, pokud k tomu není třeba povolení podle zvláštních předpisů; jsou povinni dbát toho, aby škoda, pokud se jí nelze při těchto pracích vystríhat, byla co nejmenší. Způsobenou škodu hradí organizace

{orgán}, která zaměstnance vyslala; nedojde-li o náhradu škody k dohodě, rozhodne o ní okresní národní výbor, v jehož územním obvodu došlo ke škodě.

Oddíl 2

Stavba silnic a jejich styk s okolím

§ 16

Rozhodnutí o přípustnosti stavby

K zahájení stavby (novostavby, přestavby) silnice a v rozsahu vymezeném prováděcími předpisy též k jejím úpravám je zapotřebí rozhodnutí o přípustnosti stavby, které vydává okresní národní výbor; při tom použije ustanovení zákona o stavebním řádu a prováděcích předpisů k němu vydaných. Při rozhodnutí o přípustnosti stavby je nutno zabezpečit ochranu zemědělského půdního fondu, zejména orné půdy, ochranu lesního fondu, jakož i ochranu ostatních obecných zájmů, pokud budou stavbou dotčeny.

§ 17

Vyvlastnění

O vyvlastnění nemovitostí nebo práv k nemovitostem pro účely stavby a správy silnic, jakož i pro plnění ostatních úkolů stanovených tímto zákonem platí ustanovení zákona o stavebním řádu a prováděcích předpisů k němu vydaných.

§ 18

Styk s jinými komunikacemi, vedeními všeho druhu, vodami, vodohospodářskými a jinými díly a s územím, v němž jsou dobývány nerosty

[¹] Je-li to z technických důvodů nutné nebo žádá-li to obecný zájem, může silnice přetnout jiné komunikace, elektrická, telekomunikační, vodovodní, kanalizační a jiná vedení, zařízení pro rozvod tepla a zařízení pro rozvod topných plynů, vody, vodohospodářská a jiná díla, jakož i území, v němž jsou dobývány nerosty, nebo se jich jinak dotknout anebo může být jimi přetata nebo jinak dotčena, a to způsobem přiměřeným potřebám národního hospodářství a místním poměrům tak, aby byly co nejméně dotčeny zájmy zúčastněných organizací {orgánů}.

[²] Nové křižovatky silnic s drahami se zřizují zásadně mimo úroveň kolejí; výjimky povoluje okresní národní výbor v dohodě s dopravním inspektorátem a se souhlasem ministerstva dopravy a spojů. Dosavadní křižovatky v úrovni kolejí musí být postupně podle plánu nahrazovány křižovatkami mimoúrovňovými.

[³] Elektrická, telekomunikační, vodovodní, kanalizační a jiná vedení, zařízení pro rozvod tepla a zařízení pro rozvod topných plynů musí být umístěna tak, aby silnice a provoz na ní nebyly ohroženy, aby bylo umožněno řádné udržování zřízených vedení a zajištěna kontrola jejich stavu a aby tato vedení netrpěla následky provozu na silnici. Vedení,

která neodpovídají těmto požadavkům, musí být postupně podle hospodářské účelnosti a zájmů bezpečnosti provozu odstraňována nebo přemísťována zpravidla na silniční pomocné pozemky.

[⁴] Má-li být zrušena silnice v důsledku jiné investiční výstavby, je investor této výstavby povinen zajistit výstavbu náhradní silnice odpovídající dopravním potřebám.

[⁵] Jinak o styku silnic s vedeními všeho druhu, s vodami, vodohospodářskými a jinými díly a s územím, v němž jsou dobývány nerosty, jakož i o křižovatkách silnic s drahami a zabezpečení těchto křižovatek a o používání silnic pro vedení kolejí drah platí zvláštní předpisy.

§ 19

Používání silnic při velkých stavbách

[¹] Má-li se při velké stavbě, jako je stavba velkého vodohospodářského díla, sídliště nebo rozsáhlého průmyslového závodu, anebo při jejich provozu používat silnice v podstatně zvýšené míře, již stavebně technické vybavení silnice neodpovídá, musí být v projektové dokumentaci a rozpočtu této stavby zajištěny potřebné úpravy dotčených silnic, a to v dohodě s okresním, popřípadě krajským národním výborem; náklady potřebných úprav nese investor stavby.

[²] Povinnost k náhradě nákladů podle § 6 odst. 2 a 3 není ustanovením odstavce 1 dotčena.

Část třetí

Dálnice

§ 20

[¹] Dálnice jsou určeny pro rychlé a hospodárné spojení rozvinutých hospodářských oblastí motorovými vozidly; jsou budovány zpravidla jako komunikace s oddělenými protisměrnými vozovkami a s mimoúrovňovým křižováním všech ostatních komunikací.

[²] Ustanovení §§ 5 až 17 a § 18 odst. 1, 3 až 5 platí přiměřeně též pro dálnice s tou změnou, že působnost, která podle těchto ustanovení náleží národním výborům, vykonává ministerstvo dopravy a spojů; rozhodování o náhradách podle § 6 odst. 2 a § 15 a vydávání rozhodnutí o přípustnosti stavby podle § 16 přísluší však okresním národním výborům.

Část čtvrtá

MÍSTNÍ A ÚČELOVÉ KOMUNIKACE

§ 21

Sítí místních komunikací

[¹] Místními komunikacemi jsou obecně přístupné a užívané ulice, cesty a prostranství, které slouží místní dopravě a jsou zařazeny do sítě místních komunikací, jednotně budované a spravované pro území obce.

(2) Sítě místních komunikací musí být v souladu s územními plány budovány a udržovány tak, aby usnadňovaly osídlení a vyhovovaly potřebám místní dopravy, popřípadě dopravy zemědělské, a vyžadují-li to obecné zájmy, též potřebám dálkové dopravy a potřebám obrany.

(3) O součástech, užívání a ochraně místních komunikací, o odpovědnosti za jejich stav a o provozu na nich, jakož i o jejich stavbě a styku s okolím platí přiměřeně ustanovení §§ 5 až 19 s touto změnou, že působnost, která podle těchto ustanovení náleží okresním, popřípadě krajským národním výborům, vykonávají místní národní výbory. Před vydáním rozhodnutí o přípustnosti stavby místní komunikace určené pro dopravu motorovými vozidly vyžádá si místní národní výbor, není-li stavebním úřadem, vyjádření okresního národního výboru z hlediska územního plánu a zajištění bezpečnosti a plynulosti dopravy.

§ 22

Účelové komunikace

(1) Účelové komunikace slouží spojení jednotlivých výrobních závodů nebo jednotlivých objektů a nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi anebo komunikačním účelům v uzavřených prostorech nebo objektech.

(2) Ke stavbě účelové komunikace je třeba rozhodnutí o přípustnosti stavby podle § 16 s touto změnou, že působnost, která podle tohoto ustanovení náleží okresnímu národnímu výboru, vykonává místní národní výbor. Před vydáním rozhodnutí o přípustnosti stavby účelové komunikace určené pro dopravu motorovými vozidly vyžádá si místní národní výbor, není-li stavebním úřadem, vyjádření okresního národního výboru z hlediska územního plánu a zajištění bezpečnosti a plynulosti dopravy.

(3) Ustanovení předchozího odstavce se nevztahuje na účelové komunikace v uzavřených prostorech nebo objektech.

Část pátá

SPOLEČNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 23

Čištění chodníků

(1) Vlastník nebo uživatel nemovitosti, která hraničí se silnicí nebo místní komunikací v souvisle zastavěné části obce, je povinen zajistit, aby

přílehlý chodník byl řádně a včas čištěn a při náledí posypáván, a to především k zajištění bezpečné chůze.

(2) Místní národní výbory upravují podrobnosti podle potřeby s přihlédnutím k místním poměrům a možnostem.

§ 24

Prováděcí předpisy

Ministerstvo dopravy a spojů v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány vydá podrobnější předpisy k provedení tohoto zákona, v nichž zejména

- upraví zařazování pozemních komunikací do silniční sítě a do sítí místních komunikací a vyřazování komunikací z těchto sítí,
- blíže určí součásti dálnic, silnic a místních komunikací,
- upraví pěstování silničního stromoví,
- blíže vymezí práva a povinnosti uživatelů dálnic, silnic a místních komunikací a odpovědnost za stavební stav, povahu a sjízdnost těchto komunikací a upraví ochranu těchto komunikací,
- stanoví, ve kterých případech je pro řízení podle § 7, § 8 odst. 1 a § 19 odst. 1 výjimečně příslušný krajský národní výbor.

§ 25

Zrušovací ustanovení

(1) Zrušují se veškeré předpisy o věcech upravených tímto zákonem. Zrušuje se zákon č. 147/1949 Sb., jímž se vydávají některé předpisy o veřejných silnicích, zákonný článek 1/1890, o cestách a mýtech, nařízení č. 178/1941 Sb., o vzdálenostech staveb a provozoven od dálnic a o ochranných lesích podél dálnic, nařízení č. 1/1943 Sb., o čištění veřejných chodníků, a nařízení ministra techniky č. 2/1950 Sb., o působnosti národních výborů při stavbě, správě a udržování státních silnic.

(2) Předpisy o ochraně zemědělského půdního fondu a ochraně lesního fondu zůstávají nedotčeny.

§ 26

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Šíroky v. r.

136

VYHLÁŠKA

ministerstva dopravy a spojů

ze dne 4. prosince 1961,

kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích
(silniční zákon)

Ministerstvo dopravy a spojů stanoví v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány a krajskými národními výbory podle § 24 zákona č. 135/1961 Sb., o pozemních komunikacích (dále jen „zákon“):

Část první

Plánování a správa dálnic, silnic
a místních komunikací

§ 1

Plánování rozvoje dálnic a silnic

(k § 2 odst. 2 zákona)

⁽¹⁾ Plán rozvoje dálnic a silnic vypracovává ministerstvo dopravy a spojů v úzké spolupráci s národními výbory a v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány.

⁽²⁾ Plán rozvoje dálnic a silnic obsahuje zejména zásady silniční politiky a studie, stanoví na základě nezbytných technicko-ekonomických podkladů přibližnou mapovou polohu pro budoucí dálniční a nejdůležitější silniční trasy. Schválený plán tvoří podklad pro zpracování a projednání směrných územních plánů; studie tvoří podklady pro zpracování podrobných územních plánů.

⁽³⁾ Pro stavby dálnic a důležité stavby silnic, které se mají uskutečnit v období následujícího plánu rozvoje dálnic a silnic, se vypracovávají samostatné studie, pokud jich je třeba ještě před vypracováním a projednáním tohoto plánu. Samostatné studie, vypracované obdobně podle odstavce 1, jsou též podkladem pro územní plánování.

§ 2

Plánování rozvoje místních komunikací

(k § 2 odst. 2 zákona)

⁽¹⁾ Plány rozvoje místních komunikací jsou zásadně součástí územních plánů sídlišť (obcí); jejich sestavování, projednávání a schvalování se řídí předpisy o územním plánování.

⁽²⁾ Plán rozvoje místních komunikací pro území obce, která nemá územní plán sídliště, vypracovává a schvaluje po projednání s dotčenými orgány a organizacemi místní národní výbor,

který také zajišťuje jeho plnění. Orgán územního plánování používá těchto plánů jako podkladů pro vypracování územních plánů, popřípadě pro vydávání územních rozhodnutí.

⁽³⁾ Rozsah plánu rozvoje místních komunikací se řídí velikostí a hospodářským významem obce; plány rozvoje místních komunikací obsahují však vždy studie, stanoví na základě nezbytných technicko-ekonomických podkladů přibližnou mapovou polohu pro budoucí trasy místních komunikací.

§ 3

Výkon investorské činnosti pro dálnice, silnice
a místní komunikace

(k § 2 odst. 1 zákona)

⁽¹⁾ Investorskou činnost pro dálnice vykonává ministerstvo dopravy a spojů, popřípadě prostřednictvím jemu přímo podřízené organizace.

⁽²⁾ Investorskou činnost pro silnice I. třídy (§ 5) vykonávají krajské národní výbory; investorskou činnost pro silnice II. a III. třídy vykonávají okresní národní výbory.

⁽³⁾ Investorskou činnost pro místní komunikace vykonávají místní národní výbory.

⁽⁴⁾ Je-li akce výstavby, přestavby nebo úpravy silnice nebo místní komunikace v územních obvodech více národních výborů, vykonávají investorskou činnost zúčastněné národní výbory v úzké spolupráci.

§ 4

Správa dálnic, silnic a místních komunikací
a dozor nad nimi

(k § 3 zákona)

⁽¹⁾ Správa dálnic a dozor nad nimi náleží ministerstvu dopravy a spojů, popřípadě jemu přímo podřízené organizaci; rozhodování o náhradách podle § 6 odst. 2 a § 15 zákona a vydávání rozhodnutí o přípustnosti stavby podle § 16 zákona přísluší však okresním národním výborům.

⁽²⁾ Správa silnic a dozor nad nimi náleží okresním národním výborům, které tyto úkoly vykonávají buď přímo nebo prostřednictvím jim podříze-

ných organizací silničního hospodářství; krajským národním výborům však přísluší:

- a) povolování přeprav zvláště těžkých nebo rozměrných předmětů po silnicích, pokud přesahují územní obvod jednoho okresu,
- b) povolování uzavírek a nařizování objížděk na silnicích I. třídy,
- c) součinnost při rozhodování o úpravách silnic I. třídy podle § 19 odst. 1 zákona.

[³] Správa průjezdných úseků silnic (§ 6 odst. 1) a dozor nad nimi ve městech s místní tramvajovou nebo trolejbusovou dopravou náleží městským národním výborům.

[⁴] Správa místních komunikací a dozor nad nimi náleží místním národním výborům, které vykonávají tyto úkoly přímo, popřípadě též prostřednictvím jím podřízených organizací.

[⁵] Ministerstvo dopravy a spojů zabezpečuje v úzké spolupráci s národními výbory zejména:

- a) stanovení zásad silniční politiky a rozvoje silničního hospodářství,
- b) uspořádání nebo vybavení silniční sítě podle zájmů obrany státu,
- c) rozhodování o zařazení místní nebo účelové komunikace do silniční sítě a o vyřazení silnice z této sítě,
- d) určování silnic do tříd a určování návrhových prvků silnic,
- e) vedení ústřední evidence silnic a místních komunikací a ústředního pasportu silnic.

Část druhá

Užívání a ochrana dálnic, silnic a místních komunikací

§ 5

Silniční síť

(k § 4 odst. 1 zákona)

Silnice se rozdělují na:

- a) silnice I. třídy, které mají význam pro mezinárodní nebo celostátní dopravu; označují se čísly od 1 do 99,
- b) silnice II. třídy, které mají význam pro dopravu mezi okresy; označují se čísly od 100 do 999,
- c) silnice III. třídy, které mají místní význam; označují se čtyřmístnými až pětimístnými čísly podle čísel nejbližší silnice II., výjimečně i I. třídy.

§ 6

Průjezdní úseky silnic

(k § 4 odst. 1 zákona)

[¹] Průjezdním úsekem silnice se rozumí úsek silnice vedoucí v území zastavěném nebo určeném k souvislému zastavění; hranice tohoto území se určí obdobně jako u silničních ochranných pásem

(§ 16 odst. 2). Šířkou průjezdního úseku je šířka vozovky s krajnicemi mezi zvýšenými obrubami chodníků (trávníků apod.); prochází-li v obci silnice s příkopy (svahy, zdmi, tarasy), je šířka průjezdního úseku určena ohraničením silničního tělesa (§ 10 odst. 1). Na náměstích a podobných prostranstvích je šířkou průjezdního úseku šířka pruhu, odlišeného od okolního povrchu vozovky druhem nebo materiálem vozovky, popřípadě plochými rigoly a není-li ani jich, šířka pruhu, odpovídající šířce vozovky s krajnicemi v přilehlé volné trati.

[²] Organizace silničního hospodářství udržuje průjezdní úsek silnice v rozsahu odpovídajícím způsobu údržby přilehlé volné trati; údržbu přesahující tento rozsah zajišťuje místní národní výbor.

§ 7

Zařazení místní nebo účelové komunikace do silniční sítě a vyřazení silnice z této sítě

(k § 4 odst. 2 zákona)

[¹] Místní nebo účelové komunikace anebo jejich části se zařadí do silniční sítě, jestliže jich je třeba k účelnému uspořádání této sítě, zejména k dosažení její souvislosti anebo k připojení obce na silniční síť. Rozhodnutí vydává ministerstvo dopravy a spojů po projednání s dotčenými národními výbory všech stupňů, popřípadě s dosavadním vlastníkem (uživatelé) komunikace.

[²] Silnice nebo její část se vyřadí ze silniční sítě, jestliže jí není třeba k účelnému uspořádání této sítě, zejména v důsledku jiné investiční výstavby anebo změny dopravních poměrů. Rozhodnutí vydává ministerstvo dopravy a spojů po projednání s dotčenými národními výbory všech stupňů a s orgány vojenské správy.

[³] Vyřazená silnice nebo její část může být

- a) zařazena jako místní komunikace do sítě místních komunikací dotčené obce,
- b) převata jako účelová komunikace do správy, užívání a udržování socialistickou organizací, která i může využít,
- c) využita jako silniční pomocný pozemek pro účely silničního hospodářství nebo
- d) zrušena, nemůže-li být využita žádným ze způsobů uvedených pod písmeny a) až c); v takovém případě musí být podle povahy věci přiměřeným a hospodárným způsobem rekultivována.

§ 8

Sítě místních komunikací

(k § 21 zákona)

[¹] Síť místních komunikací pro území obce tvoří obecně přístupné a užívané pozemní komunikace, nezařazené do silniční sítě, které

- a) jsou na území zastavěném nebo určeném k souvislému zastavění,

- b) vzájemně spojují dvě obce (sídliště), popřípadě části obce (sídliště u závodů) nebo osady a jsou pro toto spojení dopravně významné,
- c) spojují obec se železniční stanicí, železniční zastávkou, letištěm nebo přístavem, pokud jako účelové komunikace neslouží převážně provozu nebo správě těchto zařízení,
- d) spojují obec se hřbitovem.

(2) Místní národní výbor může zařadit do sítě místních komunikací účelové komunikace, které

- a) spojují obec se silnicí nebo s místní komunikací anebo
- b) zpřístupňují veřejnosti veřejná památková místa nebo rekreační oblasti (např. rybníky, turistické hotely, autocampingová zařízení, rozhledny).

(3) Při rozhodování o zařazení účelové komunikace do sítě místních komunikací vychází místní národní výbor ze současného stavu a posoudí účelnost zařazení vždy podle místních poměrů, zejména podle toho, kdo komunikaci udržuje, do jaké míry je veřejně užívána a jak je pro toto užívání komunikačně potřebná.

(4) Místní národní výbor vyřadí místní komunikaci nebo její část ze sítě místních komunikací, jestliže jí není třeba k účelovému uspořádání této sítě, zejména v důsledku jiné investiční výstavby nebo změny dopravních poměrů anebo ukáže-li se, že slouží výlučně jako účelová komunikace.

(5) Vyřazená místní komunikace nebo její část může být

- a) převzata jako účelová komunikace do správy, užívání a udržování socialistickou organizací, která ji může využít,
- b) využita jako silniční pomocný pozemek nebo
- c) zrušena, nemůže-li být využita žádným ze způsobů uvedených pod písmeny a) a b); v takovém případě musí být podle povahy věci přiměřeným a hospodárným způsobem rekultivována.

(6) Vzejdou-li v jednotlivých případech rozpory v tom, zda pozemní komunikace nebo její část náleží do sítě místních komunikací, popřípadě zda komunikace má být zařazena do sítě místních komunikací nebo z ní vyřazena, rozhodne okresní národní výbor.

§ 9

Rozdělení místních komunikací

(k § 21 zákona)

Místní národní výbory rozdělují místní komunikace na:

- a) místní komunikace I. třídy, mezi něž patří hlavní městské komunikace vyhovující technicky všem druhům dopravy (např. komunikace, po nichž je též vedena hromadná veřejná doprava, sběrné, výpadevé a jiné zvláště významné městské komunikace),

- b) místní komunikace II. třídy, mezi něž patří ostatní městské komunikace a komunikace na venkově, pokud jsou vybudovány a vyhovují všem druhům provozu motorovými vozidly (např. méně významné ulice, hlavní komunikace na vesnici),
- c) místní komunikace III. třídy, mezi něž patří ostatní místní komunikace, pokud jsou alespoň omezeně přístupné provozu motorovými vozidly (např. cesty),
- d) místní komunikace IV. třídy, které nejsou ani omezeně přístupné provozu motorovými vozidly (např. stezky, pěšiny, samostatné cyklistické stezky, samostatné chodníky, schody).

§ 10

Součásti dálnic, silnic a místních komunikací

(k § 5 zákona)

(1) Silniční těleso je ohraničeno vnějšími hranami silničních nebo záhytných příkopů a rigolů, svahů silničních náspů a zářezů nebo vnějšími hranami paty opěrných zdí a tarasů anebo vnějšími hranami koruny obkladních a zárubních zdí, popřípadě vnějšími hranami zářezů nad těmito zámi. Obdobně je ohraničeno těleso dálnice nebo místní komunikace.

(2) Součástmi dálnic, silnic a místních komunikací jsou zejména mosty (nadjezdy), propustky, tunely, opěrné, zárubní, obkladní a parapetní zdi, tarasy, silniční svahy, silniční pomocné pozemky, příkopy a jiné úpravy k odvádění vody (např. dešťové vpusti, rigoly, trativody), zábradlí, odrazníky, svodidla, pružidla, směrové sloupky, staniční a hraniční kameny, zásněžky, silniční stromoví, odpovídky, odstavné pruhy a staniční plochy hromadné veřejné dopravy, dopravní značky a zařízení (s výjimkou světelných znamení sloužících k řízení dopravy a stanovišť dopravních orgánů), zásobníky a skládky údržbových hmot, ochranné a zelené pásy a ostrůvky.

(3) Součástmi silnic a místních komunikací jsou též přívozy, jakož i chodníky a cyklistické stezky přilehlé k silničnímu tělesu.

(4) Součástmi místních komunikací jsou též veřejná parkoviště a obratiště, zařízení pro zabezpečení a zajištění přechodů, podchody a přechodové lávky.

(5) Kanalizace je součástí dálnice, silnice nebo místní komunikace jen tehdy, slouží-li výlučně k odvádění povrchových vod s komunikace.

(6) O součástech průjezdních úseků silnic v obcích platí ustanovení odstavců 2, 3 a 5 s těmito odchylkami: součástmi průjezdních úseků nejsou chodníky, zábradlí, řetězy a jiná zařízení pro zajištění a zabezpečení přechodů a stromoví, i když je na tělese průjezdního úseku.

(7) Součástmi silnic a místních komunikací nejsou zejména hráze vodních nádrží a rybníků, po nichž komunikace probíhá, můstky a přejezdy na

sousední pozemky a jiné nemovitosti, označnický zastávek, stanice a čekárny hromadné veřejné dopravy, autobusová nádraží, úrovněové přejezdy drah bez závor ve vzdálenosti 2,5 m od osy krajní koleje a úrovněové přejezdy drah se závorami ve vzdálenosti mezi závorami, zařízení k zabezpečení přejezdů drah, kolejové pásy městské dopravy v úrovni vozovky do vzdálenosti 0,5 m od vnější hrany kolejnice, zvláštní tělesa drah, trolejová vedení, nástupní ostrůvky hromadné veřejné dopravy, veřejná osvětlení, energetická, telekomunikační, tepelná a jiná vedení všeho druhu, čerpací stanice pohonných hmot a meliorační zařízení.

(⁸) Dopravní značky a zařízení zřizují a udržují organizace silničního hospodářství po dohodě s dopravním inspektorátem. Dopravní značky na přejezdech zřizuje drážní podnik, který je odevzdává do údržby organizace silničního hospodářství; do údržby náleží též vyznačení změn podjezdové výšky u trolejového vedení elektrizované železniční trati. O druhu, úpravě a umístění dopravních značek a zařízení platí jinak zvláštní předpisy.

§ 11

Obecné užívání dálnic, silnic a místních komunikací

(k § 8 zákona)

(¹) Uživatel nesmí dálnici, silnici nebo místní komunikaci poškozovat, opotřebovávat nad obvyklou míru nebo znečišťovat, zejména při opravě nebo obsluze vozidla anebo při nakládání, dopravě a skládání nákladu. Je zakázáno používat zařízení nebo činit taková opatření, která jsou s to poškodit, opotřebit nad obvyklou míru nebo znečistit komunikaci, např. při brzdění, při užívání ostruh na kolech traktorů nebo při užívání pásových vozidel bez předepsaného technického vybavení.

(²) Uživatel nesmí rozjíždět nebo jinak porušovat hromádky udržovacích hmot, seškrabaného bláta a smeteného písku nebo prachu na krajnicích.

(³) Silniční příkopy a svahy je dovoleno přejíždět jen přes můstky nebo rampy, které musí vlastníci (uživatelé) sousedních pozemků udržovat v naprostém pořádku a čistotě. Vypouštění splašků a odpadů do silničních příkopů a rigolů je zakázáno; vypouštění vody je dovoleno jen na základě rozhodnutí vodohospodářského orgánu.

(⁴) Na dálnicích, silnicích a na místních komunikacích I. nebo II. třídy je dále zakázáno:

- a) pasení dobytka na příkopech a svazích,
- b) vjíždění s neočištěnými vozidly a pracovními stroji z míst nesloužících veřejnému provozu,
- c) otáčení zemědělských pracovních strojů při polních pracích.

(⁵) Používání saní je dovoleno jen na silnicích a místních komunikacích, pokud jsou pokryty dostatečně silnou sněhovou nebo ledovou vrstvou; za

těchto podmínek mohou též vozidla opatřená pneumatikami používat řádně napjatých sněhových řetězů a u tažných zvířat může být použito poakův s ostrými zuby nebo s ostrozubými hmatci.

§ 12

Uzavírky a objízdky

(k § 7 zákona)

(¹) Provoz na dálnicích, silnicích a místních komunikacích I., II. a III. třídy může být částečně nebo úplně uzavřen, popřípadě může být nařízena objížďka, zejména v těchto případech:

- a) při provádění prací na komunikacích,
- b) při zvláštním užívání komunikace,
- c) při živelní pohromě,
- d) k zajištění bezpečnostních opatření,
- e) vyžaduje-li toho nezbytně stav komunikace nebo její ochrana.

(²) Národní výbor je povinen pečovat, aby uzavírka byla omezena vždy na nejkratší možnou dobu. Při dlouhodobých uzavírkách dálnic a silnic je třeba dbát toho, aby objížďka byla co nejvýhodnější a aby odpovídala požadavkům plynulé a bezpečné dopravy.

(³) Rozhodnutí o uzavírci, popřípadě o objížďce vydává

- a) jde-li o silnice I. třídy, krajský národní výbor,
- b) v ostatních případech orgán, jemuž podle § 4 náleží správa dotčené komunikace; týká-li se uzavírka nebo objížďka územních obvodů více národních výborů, vydávají dotčené národní výbory společně rozhodnutí.

(⁴) Žádost o povolení uzavírky, popřípadě nařízení objížďky musí obsahovat zejména přesné označení místa, důvod a dobu trvání uzavírky a navrženou trasu objížďky; musí být podána nejméně dva týdny před dnem zamýšleného uzavření. Má-li být uzavírka nebo objížďka časově nebo místně rozšířena, je nutno podat novou žádost a vydat nové rozhodnutí.

(⁵) Rozhodnutí o uzavírci, popřípadě o objížďce se vydává po dohodě s dopravním inspektorátem a po projednání.

- a) s dotčenými místními národními výbory,
- b) s vojenskou správou,
- c) s provozovatelem hromadné veřejné dopravy, jde-li o komunikaci, na níž je tato doprava pravidelně provozována, popřípadě s jinými velkými provozovateli silniční dopravy, jichž se uzavírka obzvláště dotýká.

(⁶) Rozhodnutí o uzavírci, popřípadě o objížďce musí být ihned oznámeno okresní inspekci požární ochrany, vhodným způsobem zveřejněno a uzavírka i objížďka označena předepsaným způsobem. Při označení uzavírky je nutno uvést též dobu jejího trvání. Jde-li o uzavírku silnic, určených k přepravě zvláště těžkých nebo rozměrných před-

mětů, oznámí příslušný národní výbor svoje rozhodnutí všem krajským národním výborům.

(²) V případě nebezpečí z prodlení (živelní pohromy, dopravní nehody, zřícení nebo poškození objektů apod.) musí být ohrožené místo neprodleně uzavřeno a označeno alespoň provizorním způsobem.

§ 13

Zvláštní užívání dálnic, silnic a místních komunikací

(k § 8 zákona)

(¹) Ke zvláštnímu užívání dálnice, silnice nebo místní komunikace I., II. nebo III. třídy je třeba povolení. Takovým užíváním je zejména:

- a) přeprava zvláště těžkých nebo rozměrných předmětů a užívání vozidel, jejichž rozměry nebo váha přesahují míru stanovenou zvláštními předpisy,*)
- b) umístování zařízení nebo předmětů na dálnici, silnici nebo místní komunikaci I. nebo II. třídy, zejména prodejních, reklamních nebo zábavních.
- c) skládání jakýchkoli věcí na dálnici, silnici nebo místní komunikaci I. nebo II. třídy, nemají-li být neprodleně odstraněny,
- d) pořádání podniků, umístování věcí a zařízení (např. hospodářských, kulturních, zábavních, skladů, prodejen, užívání tlampačů) v přímém okolí dálnice nebo silnice, jestliže by jejich provozem nebo umístěním, popřípadě provozním ruchem jimi vyvolaným mohla být ohrožena bezpečnost nebo plynulost silničního provozu.
- e) hnání stád dobytka po silnici nebo místní komunikaci I. nebo II. třídy,
- f) vlácení kmenů nebo jiných předmětů, jimiž by mohla být silnice nebo místní komunikace poškozena,
- g) zřizování nadzemních a podzemních vedení všeho druhu, pokud jejich umístování na silničních pozemcích není dovoleno zvláštními předpisy.

(²) V případech uvedených v odstavci 1 písm. a) uděluje povolení po vyjádření dopravního inspektorátu a vždy též v součinnosti s drážními orgány, dotýká-li se povolovaná doprava železnice,

- a) krajský národní výbor, v jehož územním obvodu zvláštní užívání začíná, jde-li o dopravu po silnicích přesahujících územní obvod jednoho okresu,
- b) v ostatních případech orgán, jemuž podle § 4 náleží správa dotčené komunikace.

Dotýká-li se povolovaná doprava trolejového vedení elektrizované železniční trati nebo trolejového vedení městské kolejové, popřípadě trolejbusové dráhy, je dopravce povinen vyžádat si ještě povolení k dopravě od vlastníka (uživatele) tohoto zařízení.

(³) Žádost o povolení podle odstavce 1 písm. a) musí být podána nejméně týden předem a musí obsahovat:

- a) účel, rozsah a dobu dopravy, zda se bude opakovat apod.,
- b) návrh dopravní trasy,
- c) druh, typ, popřípadě poznávací značku vozidel, jichž má být použito,
- d) údaje o vzdálenosti, počtu, tlaku a rozvoru náprav, a rozměrech pneumatik a o nejmenším poloměru otáčení vnějších kol vozidla,
- e) vyznačení (náčrt) vozidla (soupravy) s umístěním nákladu a jeho rozměrů.

(⁴) V povolení podle odstavce 1 písm. a) může být nařízen zejména směr, způsob a doba povolené dopravy, rychlost jízdy, doprovod pomocníků dopravních inspektorátů a opatření k zajištění ostatního provozu, vozovky, mostů nebo železničních přejezdů; povolení musí mít řidič u sebe.

(⁵) V případech uvedených v odstavci 1 písm. b) až g) uděluje povolení orgán, jemuž podle § 4 náleží správa dotčené komunikace, a to po vyjádření okresního dopravního inspektorátu.

§ 14

Stavební stav a povaha dálnic, silnic a místních komunikací

(k § 9 zákona)

(¹) Stavebním stavem dálnice, silnice nebo místní komunikace se rozumí jejich kvalita, stupeň opotřebení a povrch, podélné nebo příčné vlny, četné výtluky, které nelze odstranit běžnou údržbou, únosnost vozovky, mostů a propustků a vybavení komunikace z hlediska bezpečnosti dopravy (dopravní značky a zařízení, bezpečnostní a ochranná zařízení apod.).

(²) Povahou dálnice, silnice nebo místní komunikace se rozumí jejich technické znaky (příčné uspořádání, příčný sklon vozovky a její šířka, směrové oblouky, podélné sklony a zakružovací poloměry nivelety, druh vozovky apod.) a začlenění komunikace do terénu (rozhled. nadmořská výška apod.).

§ 15

Ochrana dálnic, silnic a místních komunikací

(k § 10 zákona)

Provozovatelé výroben a staveb a vlastníci (uživatelé) nemovitostí v sousedství dálnic, silnic a

* Vyhlaška ministerstva dopravy č. 145/1958 Ú. I., o podmínkách provozu vozidel na silnicích.

místních komunikací nesmějí tyto komunikace a provoz na nich ohrožovat, zejména při

- a) těžbě dříví a jeho spouštění po svazích,
- b) provozu pil a skládek dřeva,
- c) těžbě kamene, písku a hlíny,
- d) podzemních pracích,
- e) stavební činnosti,
- f) zemědělské činnosti,
- g) úpravách vodních toků a zasahování do vodních poměrů.

§ 16

Silniční ochranná pásma

(k § 11 zákona)

(¹) Silniční ochranná pásma se zřizují při všech dálnicích, silnicích a místních komunikacích I. a II. třídy mimo území zastavěné nebo určené k souvislému zastavění; uvnitř tohoto území se zřizují ochranná pásma podle zvláštních předpisů.*)

(²) Hranice území zastavěného nebo určeného souvislému zastavění vyplývají z územních plánů; jinak určí tuto hranici podle skutečného stavu souvislého zastavění okresní národní výbor po projednání s místním národním výborem, pokud jde o silnice, a místní národní výbor, pokud jde o místní komunikace. Národní výbor přitom přihlédne k tomu, zda souvislé zastavění je po obou stranách komunikace stejně daleko, či zda se omezuje zcela nebo zčásti jen na její jednu stranu; stavební mezery až do 200 m nepřerušují zpravidla souvislé zastavění.

(³) V silničních ochranných pásmech je zakázáno:

- a) provádět stavby a stavební práce vyžadující rozhodnutí o přípustnosti stavby, umísťovat jiné předměty (např. pomocné stavby, přenosné objekty a stánky, přenosná nebo pojízdná zařízení, skládací ploty),
- b) provádět na objektech, postavených před určením silničního ochranného pásma a určených k postupnému odstranění, takové úpravy, které mohou prodloužit jejich životnost (dobu trvání),
- c) provádět takové zemní úpravy, jimiž by se úroveň terénu zvýšila na více než 50 cm nad úroveň vozovky komunikace nebo snížila o více než 50 cm pod úroveň vozovky,
- d) zřizovat bez povolení přípojky cest a vjezdy na sousední nemovitosti,
- e) hospodařit v lesích způsobem odporujícím zásadám předem dohodnutým s orgánem, jemuž podle § 4 náleží správa dotčené komunikace,
- f) v okolí úrovnňových křižovatek silnic s jinými pozemními komunikacemi a s drahami a na vnitřní straně oblouků silnic o poloměru 500 m a menším je též zakázáno vysazovat nebo ob-

novovat stromy nebo keře a pěstovat takové kultury, které by svým vzrůstem s přihlédnutím k úrovni terénu rušily rozhled potřebný pro bezpečnou dopravu.

(⁴) Omezení podle předchozího odstavce se nevztahují na součásti dálnic, silnic a místních komunikací, na označníky zastávek, stanice a čekárny hromadné veřejné dopravy, na čerpací stanice pohonných hmot, na telekomunikační a energetická vedení, na znaky bodů veřejného vyměřování a mapování a na stavby a zařízení sloužící obraně státu, pokud jsou umístěny tak, aby nezhoršovaly bezpečnost a plynulost silničního provozu a neztěžovaly provádění údržby komunikace.

(⁵) Výjimky z omezení podle odstavce 3 uděluje orgán, jemuž podle § 4 náleží správa dotčené komunikace. Výjimku lze povolit jen v odůvodněných případech a nebudou-li tím ohroženy obecné zájmy, zejména zájmy dopravní. Při povolování výjimek u silnic je třeba také dbát toho, aby se souvislé zastavěná část obce nerozšiřovala obestavěním silnic, aby přípojky cest a vjezdy na pozemky byly soustřeďovány a umístěny tak, aby odbočováním na pozemky a vyjížděním z nich byla průběžná doprava co nejméně rušena (tj. na přehledných místech a v nejmenším počtu); jde-li o okolí úrovnňových křižovatek nebo území na vnitřní straně oblouku o poloměru 500 m a menším, lze povolit jen postavení takového předmětu, který nezhorší rozhled (např. sloup nebo stožár).

(⁶) Při povolování výjimek je možno stanovit, že vlastník (uživatel) odstraní stavbu, zařízení nebo porost v silničním ochranném pásmu, kdykoliv toho bude v obecném zájmu třeba, a to bez nároku na náhradu. Výše náhrady podle § 11 odst. 3 zákona se stanoví obdobně podle předpisů o vyvlastnění.

(⁷) Jde-li o činnost v silničním ochranném pásmu, k níž je také třeba povolení (souhlasu) podle zvláštních předpisů, nelze toto povolení (souhlas), s výjimkou případů uvedených v odstavci 4, vydat bez udělení výjimky z omezení platného v silničních ochranných pásmech.

§ 17

Síře silničních ochranných pássem

(k § 11 zákona)

(¹) Hranice silničních ochranných pássem je určena svislými plochami, vedenými po obou stranách komunikace ve vzdálenosti

- a) 100 m kolmo od osy přilehlé vozovky dálnice,
- b) 25 m kolmo od osy vozovky silnic I. a II. třídy a místních komunikací I. třídy,
- c) 18 m kolmo od osy vozovky silnic III. třídy,
- d) 15 m kolmo od osy vozovky místních komunikací II. třídy;

*] Směrnice pro technická opatření civilní obrany na území ČSSR.

u silnic a místních komunikací se dvěma oddělenými vozovkami se tyto vzdálenosti měří od osy přílehlé vozovky.

[2] V okolí úrovnňových křižovek silnic s jinými pozemními komunikacemi a s drahami jsou hranice silničních ochranných pásem určeny svislými plochami, jejichž poloha je dána stranami rozhledových trojúhelníků.*] Jestliže by však takto určené silniční ochranné pásmo bylo užší než silniční ochranné pásmo určené podle předchozího odstavce, platí i pro okolí úrovnňových křižovek ustanovení předchozího odstavce.

§ 18

Silniční pomocné pozemky

(k § 13 zákona)

[1] Silniční pomocné pozemky se zřizují podél všech dálnic, silnic a místních komunikací I., II. a III. třídy mimo souvisle zastavěné území obcí. Silniční pomocný pozemek může být zřízen i ve vhodných stavebních mezerách.

[2] Má-li být silniční pomocný pozemek zřízen na pozemcích, jež jsou součástí zemědělského (lesního) půdního fondu, je k jeho stanovení třeba souhlasu s vynětím součástí ze zemědělského (lesního) půdního fondu podle předpisů o ochraně zemědělského (lesního) půdního fondu.

[3] Pokud nebyla šíře pruhu silničního pomocného pozemku již stanovena, má činit 60 cm po obou stranách vnějšího okraje tělesa dálnice, silnice nebo místní komunikace; větší šíře může být stanovena, jestliže je jí výjimečně třeba pro důležité účely správy nebo údržby komunikace anebo výstavby telekomunikačních nebo energetických vedení a nebudou-li tím ohroženy zájmy zemědělské výroby. Hranice silničního pozemku se osazují mezníky.

[4] Silniční pomocné pozemky slouží zejména pro

- a) zajištění místa pro skládání silničních údržbových hmot a materiálů, získaných při čištění komunikace,
- b) zajištění místa pro skládku zásněžek na léto a výsadbu trvalých zásněžek v podobě živých plotů,
- c) zajištění přístupu ke svahům silničních náspů a zářezů z vnější strany,
- d) ochranu svahů silničních náspů a zářezů před poškozováním při zemědělském obdělávání sousedních pozemků,
- e) zajištění prostoru k umísťování nadzemních a podzemních vedení všeho druhu,
- f) pěstování silničního stromoví, pokud tomu nebrání využití k účelům uvedeným pod písmeny a) až e).

§ 19

Silniční stromoví

(k § 14 zákona)

[1] Výsadbu silničního stromoví je nutno provádět podle těchto zásad:

- a) stromoví nesmí být vysazováno na silničních krajnicích, nýbrž jediné na silničních pomocných pozemcích,
- b) volbu druhů a odrůd je zapotřebí provádět se zřetelem k místním, půdním a klimatickým podmínkám a s ohledem na budoucí vzrůst stromoví,
- c) přednostně musí být vysazovány ovocné stromy; okrasné stromy a keře je zapotřebí vysazovat tam, kde nejsou podmínky pro ovocné stromoví a kde to vyžaduje ráz krajiny,
- d) na úsecích pokud možno nejdelších je vhodné vysazovat stejné druhy a odrůdy stromoví.

[2] Okresní národní výbory rozhodují podle místních podmínek o postupném odevzdání silničního ovocného stromoví do bezplatného užívání socialistickým zemědělským závodům, které pečují o jeho výsadbu a ošetřování a o sklizeň ovoce podle zásad předem dohodnutých s organizací silničního hospodářství; nedojde-li mezi nimi k dohodě, rozhodne okresní národní výbor.

[3] O výsadbu a ošetřování silničního stromoví, které nebylo odevzdáno do bezplatného užívání socialistickým zemědělským závodům, pečují organizace silničního hospodářství, na průjezdních úsecích silnic v obcích a na místních komunikacích organizace určené místním národním výborem.

[4] Organizace, již náleží péče o silniční stromoví, je povinna provádět jeho vyvětřování k zajištění bezpečnosti a plynulosti silničního provozu; jiné organizace jsou oprávněny provádět vyvětřování silničního stromoví jen po předchozím projednání s organizací, již náleží péče o toto stromoví a za jejího odborného dohledu.

Část třetí

Stavba dálnic, silnic a místních komunikací a jejich styk s okolím

§ 20

Stavba

(k § 18 zákona)

[1] Veškeré změny konstrukce tělesa komunikace v místech, kde jsou uložena podzemní vedení všeho druhu, musí být předem projednány se správci (vlastníky) těchto vedení tak, aby bylo možno s těmito pracemi koordinovat úpravy dotčených vedení. Při změnách nebo ohrožení bodů veřejného vymeřování a mapování je nutno stavební

*] ČSN 73 6101 Projektování silnic a dálnic.

práce předem projednat s příslušným ústavem geodézie a kartografie.

[²] Rozhodnutí o přípustnosti stavby vyžadují kromě novostaveb a přestaveb silnic, místních komunikací a mostů též jejich úpravy, při nichž je šířka zásahů do sousedních pozemků větší než 1 m na jedné straně nebo výškový rozdíl nové trasy oproti původní číní více než 0,5 m, a to v obou případech v souvislé délce alespoň 50 m; sem spadají i úpravy, při nichž se mění podjezdová výška na mimoúrovňových křižovatkách s jinými komunikacemi nebo vedeními o více než 0,1 m. Zjistí-li národní výbor, že s ohledem na povahu prací, obecný zájem nebo oprávněné zájmy jiných osob (organizací) je zapotřebí vydat rozhodnutí o přípustnosti stavby i u menších úprav, opatří si nutnou dokumentaci pro zahájení stavebního řízení.

[³] Úpravy silnic a místních komunikací v souvisle zastavěném území obcí vyžadují projednání s vlastníky (uživateli) sousedních nemovitostí, jestliže se při nich zasahuje do sousedních pozemků nebo mění výškové uspořádání trasy na krajnicích o více než 10 cm oproti původnímu stavu; projednání vyžadují vždy úpravy, jimiž se jakýmkoliv způsobem mění výškové uspořádání trasy na krajnicích s přímo přilehlou zástavbou nebo s přímo přilehlými chodníky.

[⁴] Při rozhodování o přípustnosti stavby silnice, popřípadě místní komunikace, které se mají křížovat s drahou, rozhodne okresní, popřípadě místní národní výbor společně s dopravním správním úřadem, který se přitom řídí ustanoveními zákona o drahách a prováděcích předpisů k němu vydaných.

§ 21

Styk s drahami

(k § 18 odst. 2 zákona)

[¹] Výjimku ke zřízení úrovně křižovatky s drahou lze povolit pouze v případech, stanovených ve zvláštních předpisech.*)

[²] Provedení výstavby mimoúrovňové křižovatky dálnice, silnice nebo místní komunikace s drahou náleží investorovi akce později realizované, pokud není stanoveno jinak. Po dokončení výstavby přísluší správa nadjezdu pozemní komunikace nad drahou orgánu, jemuž podle § 4 náleží správa dotčené komunikace, správa nadjezdu dráhy nad pozemní komunikací drážnímu podniku.

[³] Drážní podnik je povinen udržovat v řádném stavu silnici nebo místní komunikaci na přejezdu bez závor do vzdálenosti 2,5 m od osy krajní koleje, na přejezdu se závorami ve vzdálenosti mezi závorami, a to v celé šíři tělesa pozemní komunikace. Šířka komunikace na přejezdu má odpovídat šířce přilehlých úseků pozemní komunikace; kde

tomu tak není, musí být přejezd při rekonstrukci přiměřeně rozšířen.

[⁴] U silnic a místních komunikací I. a II. třídy musí drážní podnik dále zajistit

- a) takovou úpravu přejezdu a přilehlých úseků pozemní komunikace, aby najíždění silničních vozidel bylo plynulé,
- b) taková opatření na přejezdech v souvisle zastavěném území obcí, aby chodci při přechodu dráhy nebyli nuceni používat vozovky pozemní komunikace,
- c) takové umístění drážních zařízení, aby tato nebránila nutnému rozhledu uživatelů pozemní komunikace a nezasahovala do prostoru nad její vozovkou do výše 5 m (nerýká se trolejového vedení); zařízení, která neopovídají těmto požadavkům, musí být při rekonstrukci přemístěna. Zlepšení rozhledu u strážních domků je nutno zajistit alespoň odstraněním neprůhledných plotů a vysokých porostů.

[⁵] Na místních komunikacích užších než 5 m a používaných pro těžké zemědělské stroje musí být na přejezdu zachován volný prostor nad vozovkou alespoň 2,5 m na obě strany od osy místní komunikace.

§ 22

Styk s vedeními všeho druhu

(k § 18 odst. 3 zákona)

[¹] Křižovatky dálnic, silnic a místních komunikací s vedeními všeho druhu musí být zpravidla provedeny kolmo k ose pozemní komunikace; tyto křižovatky je nutno soustřeďovat a tím jejich počet omezovat.

[²] Nově zřizovaná podzemní vedení všeho druhu, vedená ve směru trasy silnice nebo místní komunikace, musí být umístěna v ulicích podle zvláštních předpisů,*) v ostatních případech pod silničními pomocnými pozemky; pokud tento pozemek není zřízen, pod vnějšími hranami příkopů, zelenými pásy nebo chodníky, výjimečně též pod nebezpečnými krajnicemi. Umístění nového vedení pod vozovkou nebo zpevněnou krajnicí lze povolit jen v odůvodněných případech v souvisle zastavěném území obcí.

[³] Postupné přemísťování nevyhovujících vedení musí být prováděno v rámci jejich plánovaných rekonstrukcí, pokud nejde o ojedinělé závažné překážky silničního provozu, které musí být odstraněny urychleně; o tom, co je závažnou překážkou silničního provozu, rozhoduje dopravní inspektorát.

[⁴] Při výstavbě vedení všeho druhu je nutno především využívat tunelování. Výkopy v tělese dálnice, silnice nebo místní komunikace lze provádět jen na základě předchozího povolení orgánu,

*) ČSN 73 6101 Projektování silnic a dálnic.

*) ČSN 38-3380 Prostorová úprava potrubí a vedení pod veřejnými ulicemi.

jemuž podle § 4 náleží správa dotčené komunikace; pokud je k provedení výkopových prací nutno vydat rozhodnutí o přípustnosti stavby, je toto povolení součástí rozhodnutí o přípustnosti stavby. Veškeré výkopové práce musí být prováděny ve vzájemné časové koordinaci a podle stanovených podmínek. Hrozí-li nebezpečí z prodlení, není zapotřebí předchozího povolení, ale provedení prací musí být neprodleně ohlášeno, aby mohly být stanoveny podmínky uvedení do původního stavu.

(⁵) Po skončení výkopových prací musí být komunikace neprodleně navrátna do původního stavu a bezvadným způsobem upraven zejména její povrch. Správce (vlastník) vedení je povinen dát řádně a bezodkladně opravit všechny poruchy na povrchu komunikace, vzniklé výkopovými pracemi, i když se projeví dodatečně. Jestliže se porucha obnoví, je správce (vlastník) vedení povinen dát ji znovu opravit; neučiní-li tak ani ve lhůtě, stanovené mu orgánem, jemuž podle § 4 náleží správa dotčené komunikace, je tento orgán oprávněn dát poruchu odstranit na náklad správce (vlastníka) vedení.

(⁶) Ustanovení předchozího odstavce zavazují správce (vlastníka) vedení po dobu 18 měsíců od skončení výkopových prací.

Část čtvrtá

§ 23

Účelové komunikace

(k § 22 zákona)

(¹) Účelovými komunikacemi jsou zejména polní a lesní cesty, příjezdné cesty k závodům, stavenišťům, lomům, dolům, pískovnám a jiným objektům a cesty v uzavřených prostorech nebo objektech.

(²) Účelové komunikace v uzavřených prostorech a objektech jsou neveřejnými cestami; jiné úče-

lové komunikace může prohlásit neveřejnými místní národní výbor na návrh vlastníka (uživatele) dotčené komunikace.

(³) Výkon dozoru nad veřejnými účelovými komunikacemi náleží místním národním výborům.

(⁴) O právních poměrech účelových komunikací, zejména o jejich vztazích k sousedství, platí obecné předpisy.

Část pátá

Ustanovení společná a závěrečná

§ 24

Chodníky

(¹) Chodníky v zastavěném území obcí jsou vždy ve správě místních národních výborů, a to buď jako součást místní komunikace nebo jako samostatné místní komunikace. Vlastník nebo uživatel přilehlé nemovitosti je však povinen zajistit, aby chodník byl řádně a včas čištěn (především odstraňováním nečistot, smetí a sněhu) a při náledí posypáván.

(²) Investor výstavby průjezdného úseku silnice zahrne do projektu a rozpočtu stavby i výstavbu přilehlých chodníků; správu vybudovaného chodníku převede po skončení akce na místní národní výbor.

§ 25

Zrušují se §§ 12 až 15 vyhlášky ministerstva techniky č. 572/1950 Ú. l. I., o zastavovacím plánu, o povinnostech místních národních výborů při výstavbě obcí, o ochranných pásmech a o vyvlastnění.

§ 26

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Ministr:

Vlasák v. r.

137

VYHLÁŠKA

ministra dopravy a spojů

ze dne 23. listopadu 1961

**o změně Přílohy VII (Mezinárodní řád o přepravě soukromých vozů — RIP) k Mezinárodní úmluvě
o přepravě zboží po železnicích (CIM) ze dne 25. října 1952**

Ministr dopravy a spojů vyhlašuje v dohodě se
zúčastněnými ministry podle § 47 zákona č. 97/
1950 Sb., o drahách:

§ 1

Dne 1. ledna 1962 nabývají účinnosti změny
Přílohy VII (Mezinárodní řád o přepravě soukro-
mých vozů — RIP) k Mezinárodní úmluvě o pře-
pravě zboží po železnicích (CIM) ze dne 25. října
1952 přijaté v lednu 1961 v St. Gallen komisí
znalců.

§ 2

Znění změn Přílohy VII (Mezinárodní řád o pře-
pravě soukromých vozů — RIP) k Mezinárodní
úmluvě o přepravě zboží po železnicích (CIM) ze
dne 25. října 1952 bude vyhlášeno v Tarifním věst-
níku ve formě oprav dosud platného znění.

§ 3

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna
1962.

Ministr:

Vlasák v. r.

138

USNESENÍ

Národního shromáždění

ze dne 30. listopadu 1961

o schválení zákonného opatření předsednictva Národního shromáždění

Národní shromáždění Československé socialistické republiky schvaluje

zákonné opatření předsednictva Národního shromáždění ze dne 22. září 1961 č. 101 Sb., o národních
mzdách při vojenském cvičení.

Fierlinger v. r.

139

VYHLÁŠKA

hlavního arbitra Československé socialistické republiky

ze dne 6. prosince 1961

o úpravě dodávek elektřiny ve velkém pro období od 1. prosince 1961 do 31. března 1962

K provedení vládního usnesení ze dne 29. listopadu 1961 č. 1017 hlavní arbitr Československé socialistické republiky stanoví podle § 190 zákona č. 69/1958 Sb., o hospodářských vztazích mezi socialistickými organizacemi:

Čl. I

V době od 1. prosince 1961 do 31. března 1962 stanoví se tyto odchylky z ustanovení základních podmínek dodávky elektřiny [vyhláška č. 7/1959 Ú. l.] při dodávce a odběru elektřiny ve velkém:

1. Horní hranice tolerance pro překračování smluvně sjednaného množství elektřiny v kWh se snižuje ze 7 % na 2 %.

2. Dolní hranice tolerance pro neodebrání smluvně sjednaného množství elektřiny se zvyšuje ze 7 % na 10 %.

3. Překročí-li odběratel sjednané měsíční množství elektřiny v kWh pro jednotlivá odběrní místa,

je povinen zaplatit dodavateli místo penále ve výši 10 % průměrné ceny elektřiny, tj. 0,02 Kčs za každou překročenou kWh, penále ve výši 0,24 Kčs za každou překročenou kWh; penále za neodebrání smluvně sjednaného množství elektřiny zůstává nedotčeno.

Čl. II

Úprava uvedená v článku I se nevztahuje na dodávky elektřiny pro napájení elektrické trakce ČSD a napájení hromadné městské dopravy, jakož i dodávek pro zvláštní zařízení ministerstva národní obrany.

Čl. III

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. prosince 1961; její účinnost končí dnem 31. března 1962.

Hlavní arbitr

Československé socialistické republiky:

dr. Dohnal v. r.